

Motion till riksdagen 2010/11:Ju216

av Mats Gerdau (M)

Avskaffande av böter som straffpåföljd för ungdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ersätta bötesstraffet för ungdomar med ungdomstjänst.

Motivering

En vanlig straffpåföljd för unga lagöverträdare är dagsböter. En dagsbot är tänkt att motsvara en dags nettoinkomst där sedan antalet dagsböter beskriver hur allvarligt samhället ser på brottet. Då många unga människor, inte minst de som ägnar sig åt kriminella verksamheter, ofta saknar regelbunden inkomst förlorar dagsboten en stor del av sitt tänkta värde. De som då betalar de dessutom relativt låga böterna är därför ofta inte ens gärningsmannen själv, utan föräldrarna. Därmed får påföljden ingen påtaglig konsekvens för individen, utan snarare för den ungas föräldrar. Har man föräldrar som kan och vill betala klarar man sig lindrigare än om man står ensam i världen, vilket gör påföljden ojämlig.

Sedan påföljden ungdomstjänst infördes är bötesstraffet inte längre den vanligaste påföljden, vilket är bra. År 2007 fick 2 200 av de 5 600 dömda ungdomarna ungdomstjänst, 1 600 böter och 1 600 ungdomsvård. 72 dömdes till sluten ungdomsvård. Fortsatt är det alltså en stor grupp som döms till böter.

I dag kan också den unga själv bestämma om man accepterar ungdomstjänst eller inte. Den unga kan så säga förhandla med domaren om vilken påföljden ska bli – böter eller ungdomstjänst. Detta ger olyckliga signaler om att den unge har makten över domstolen genom att själv kunna bestämma sin påföljd.

Jag anser att bötesstraff för ungdomar är negativt utifrån den aspekten att böter kan betalas av den ungas föräldrar och att böter inte ger någon effekt för

Fel! Okänt namn på

att bryta ett kriminellt beteende. Dessutom kan böter leda till en hög skuldsättning som innebär stora svårigheter när den unga går in i vuxenlivet. Ett avskaffande av bötesstraff skulle kunna bidra till att den unga tydligare inser konsekvenserna av sitt handlande. Dessutom leder bötesstraffet till att det fortsatt kommer vara ett orättvist rättssystem för unga där ekonomiskt starka föräldrar betalar för sin dömda ungdom, något de med sämre ekonomi inte kan. Mot den här bakgrunden anser jag att böter är en påföljd anpassad för vuxna och föreslår därför att man bör avskaffa bötesstraff för unga under 18 år.

Stockholm den 20 oktober 2010

Mats Gerdau (M)